

Nr 430.

Av herr **Lindman m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 315, med förslag till förordning om hyresvärdestegringskatt.

Det förslag till förordning om hyresvärdestegringskatt, som genom Kungl. Maj:ts proposition nr 315 förelagts riksdagen, överensstämmer i allt väsentligt med av de s. k. bostadsakkunniga i ett betänkande av den 1 mars 1919 framlagt förslag om hyresstegringskatt för bostadsändamål.

Sistnämnda förslag har varit överlämnat till yttrande av vederbörande länsstyrelser, kammarrätten, statskontoret och socialstyrelsen och hos det alldeles övervägande flertalet av dessa myndigheter mött en skarp kritik. Endast i ringa grad ha skälen för denna kritik undanröjts genom de jämkningar i de sakkunnigas ursprungliga förslag, som företagits i Kungl. Maj:ts proposition. Sålunda synes icke förslaget påtalade principiella oförenlighet med grunderna för lagstiftningen mot oskäligen hyresstegring avlägsnad genom det förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser mot oskäligen hyresstegring, som samtidigt framlagts. Föredragande departementschefen medger också, att det är med tvekan, som han nu upptagit frågan om en ny merinkomstbeskattning, och att en sådan knappast kan genomföras utan att i åtskilliga fall medföra ojämnheter och obilligheter.

Starka betänkligheter måste också resa sig redan mot att utvälja en speciell inkomst för vissa medborgare och pålägga dem en särskild skatt för denna. Vid utmätande av krigskonjunkturskatten, som dock är allmän för varje sorts merinkomst, som anses bero på av kriget framkallade förhållanden, tages numera hänsyn till det sjunkande penningvärdet men icke i nu ifrågavarande förslag till merinkomstskatt. Ej heller synes Kungl. Maj:t ha tagit någon hänsyn till att i propositionen

med förslag till ny kommunalskattelag föreslås en stark ökning av fastighetsbeskattningen. En dylik skärpning av beskattningen å bostadsfastigheter leder i sista hand till att det blir hyresgästerna, som få betala de ökade omkostnaderna för fastigheterna, även om skatten överföres på den bostadsbehövande allmänheten av en mellanhand, över vars åtgärder den skattebetalande saknar inflytande.

Erfarenheten har ock visat, att lagen om hyresreglering i vissa fall kringgått, varigenom låt vara mindre antal husägare kunnat helt eller delvis undandraga sig dess verkningar. Detsamma har förekommit på andra områden, där krislagstiftning använts, och det torde icke vara uteslutet, att så kan bliva fallet även beträffande den nu föreslagna hyresvärdestegringskatten. De lojala hyresvärdarne drabbas emellertid alltid fullt ut av skatten liksom de förut drabbats av hyresregleringen.

Skatten synes också komma att verka skrämmande på den för bostadsproduktionen oundgängligen nödvändiga enskilda byggnadsverksamheten, varigenom det syfte direkt motverkas, som man avsett att främja med de inflytande skattemedlen. Ej heller synes behörig hänsyn hava tagits till den förryckande verkan, som nu ifrågavarande beskattningsförslag kan få på den under utredning varande frågan om värdestegringskatt på fastigheter.

Mot det framlagda förslaget om hyresvärdestegringskatt kan, även om principen om en dylik beskattning skulle godtagas, göras många invändningar. Sålunda synes det »första året» ligga för långt tillbaka i tiden och det innebär en uppenbar felaktighet att räkna omkostnaderna för fastigheten till samma procenttal av taxeringsvärdet (2 1/2 resp. 3 %) första och sista året, då omkostnaderna stegrats i långt högre grad än taxeringsvärdet.

Kungl. Maj:t synes i motsats till de sakkunnige avse en beskattning jämväl av hyresvärdestegringen på av ägarne själva disponerade bostäder, men i lagförslaget saknas bestämmelser om huru dylik värdestegring skall beräknas. Man kan också göra sig den frågan, varför av ägare disponerade bostäder skola beskattas men icke lokaler, som av ägaren användas för drivande av näring, då dylika lokaler i övrigt icke äro undantagna från beskattning. Över huvud synes fastställandet av merinkomstens belopp vara förenat med stora och besvärliga anordningar utan utsikt att därvid vinna rättvisa och noggrannhet. Redan nu har taxeringsarbetet vuxit till en omfattning, som bereder myndigheterna stora svårigheter. Vi erinra i detta sammanhang om vanskligheterna med ett riktigt påförande av pensionsavgifterna och om det år från år

ökade antal deklARATIONER, som taxeringsnämnderna ha att handlägga. Taxeringsarbetets omfattning har vidare ökats genom uppgiften att för varje skattskyldig bestämma ors- och familjeavdrag och kommer att än ytterligare ökas i och med den kommunala beskattningens omläggning, evad denna göres efter Kungl. Maj:ts eller något annat av de föreliggande förslagen. Skulle den nuvarande taxeringsorganisationen, låt vara endast i städerna, dessutom som en ytterligare ny uppgift få sig ålagd taxeringen för hyresvärdestegringskatt, kan med allt skäl befaras, att arbetsuppgifterna komma att överstiga dess kapacitet.

På grund av vad vi sålunda anfört få vi hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 315 med förslag till förordning om hyresvärdestegringskatt.

Stockholm den 13 april 1920.

Arvid Lindman.

Bernhard Nilsson.

P. Nilsson,

Bonarp.

Carl Hederstierna.

